

Gazdaságfejlesztés az Integrált Településfejlesztési Stratégiákban

dr. Kukely György

Terra Stúdió Kft.

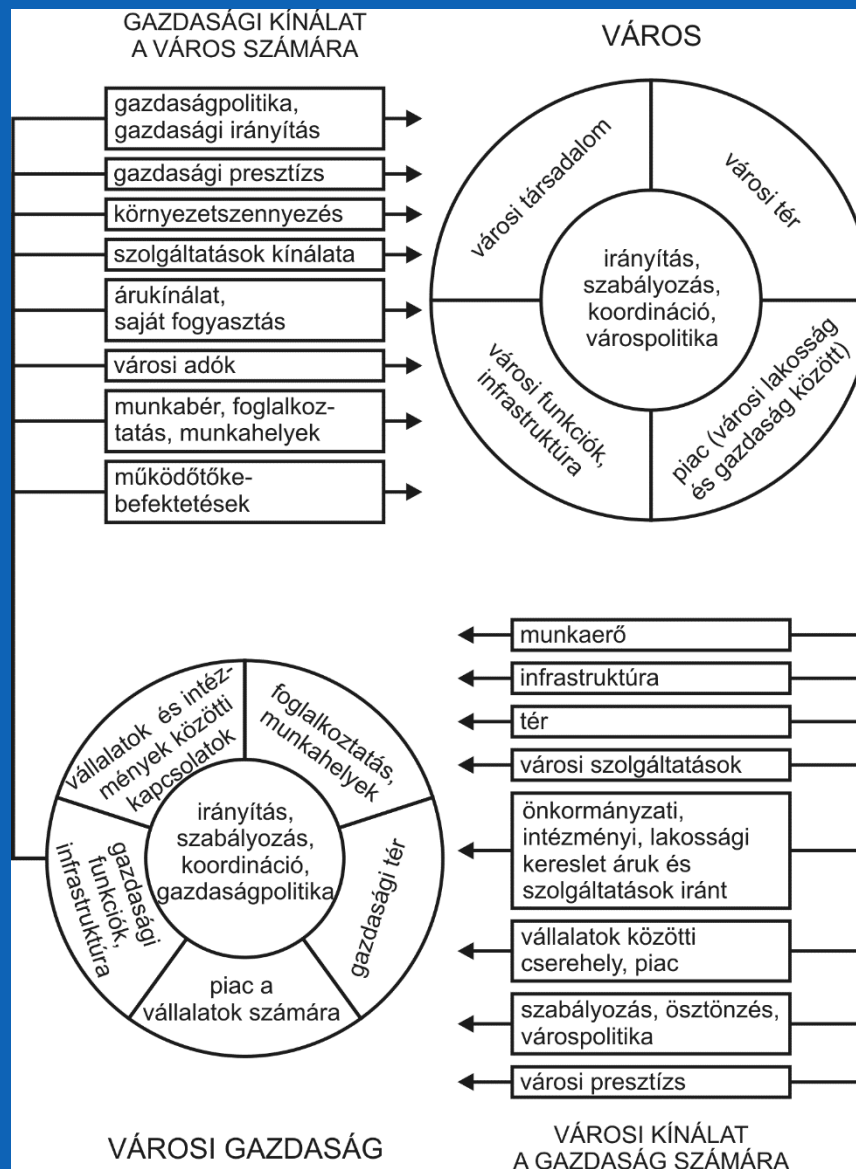
ELTE TTK

Társadalom- és Gazdaságföldrajzi Tanszék

TERRA STÚDIÓ KFT.

A város és gazdasága

A gazdaság városképző jellegének legfontosabb indikátorai

- gazdasági koncentráció;
- a gazdaság komplexitása;
- húzóágazatok jelentősége a városi gazdaságban;
- a gazdasági irányító és ellenőrző funkciók;
- a húzóágazatok és az irányító/ellenőrző funkciók halmozódása;
- a gazdaság szereplői közötti kapcsolatok;
- gazdasági dinamizmus.

Gazdaságfejlesztés a településfejlesztésben

a városok a gazdasági fejlődés csomópontjai - a környezetüknél nagyobb gazdasági dinamikát mutatnak,

- a gazdasági átalakulás, az ipar kivonulása a városok belső területeiről funkcionális átalakulást eredményezett:
 - új gazdasági funkciók jelentek meg a városokban (számukra megfelelő környezetet kell teremteni),
 - a kiürült iparterületek helyén létrejött barnamezők városi szövetbe történő reintegrálása szükséges,
- eközben a város társadalmi-gazdasági szerkezete is átalakult

a városfejlesztés új kihívásokkal került szembe

A településfejlesztés válaszai a kihívásokra

- Településfejlesztési koncepciók átalakulása
 - Korábban: infrastruktúra és rendezés centrikus dokumentum, a társadalmi-gazdasági célok, beavatkozások kevésbé voltak hangsúlyosak
- Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS): új típusú válaszok, más időtáv
 - az infrastrukturális, intézményi fejlesztés mellett megnövekszik a gazdaságfejlesztés súlya
 - DE az önkormányzat nehezen tud mit kezdeni a gazdaságfejlesztéssel!
 - kevés a vállalkozó önkormányzat, inkább az üzleti környezet javítása és a gazdálkodás, városüzemeltetés javítása
 - Mit tud tenni az önkormányzat az üzleti környezet javítása végett?

2007-2013-as időszak

- Integrált Városfejlesztési Stratégiák készítése
- Funkcióbővítő városrehabilitáció: Akcióterületi beavatkozások részeként gazdaságfejlesztési projektelemek – sokszor csak kötelező elemként, a pályázati előírások miatt
- Beruházásorientált fejlesztéspolitika – a fenntarthatóság „háttérbe szorult”
- Forrásorientált fejlesztési „stratégia”
- Célok szintjén sok gazdaságfejlesztési elképzelés – de a gazdasági válság sok mindent átírt
- Az IVS felülvizsgálata alig történt meg, noha teljesen más gazdasági környezet volt a stratégiakészítés időszakához képest

Jellemző IVS célok

- A település **tőkevonzó képessége** erősödjön, a helyi gazdaság fejlődjön
- A gazdaságfejlesztés a helyi **foglalkoztatás növelésére** irányuljon, a település váljon vonzóvá a képzett (fiatal) munkaerő számára
- Erős és versenyképes helyi **kis- és középvállalkozói** réteg alakuljon ki
- Az oktatási-képzési rendszer rugalmasan biztosítsa a helyi **gazdaság munkaerő szükségletét**

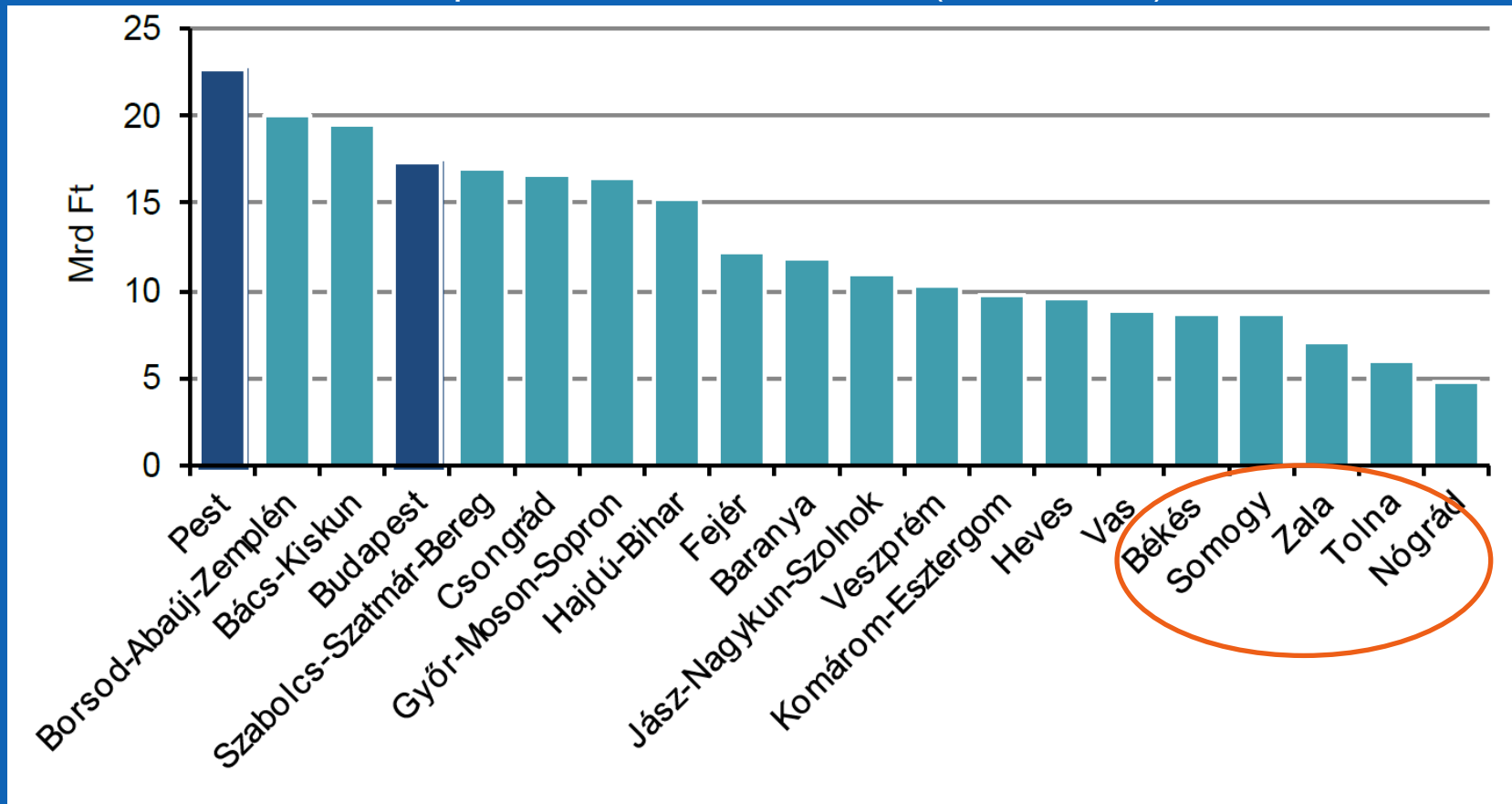
Pólusprogram

- Felismerték az innovációvezérelt gazdaságfejlesztés jelentőségét – a gazdaság-, valamint a település- és területfejlesztés együttes kezelése!
- Ágazati súlypontok kijelölése
- Széleskörű partnerség: egyetemek, nagyvállalatok, önkormányzatok

- A források nem igazán illeszkedtek a célokhoz
- Korlátozott eredmények

A gazdaságfejlesztés a területfejlesztésben

GOP 2.1.1. Komplex vállalati technológiafejlesztés
kis- és középvállalkozások számára (2007-2013)

2014-2020-as időszak

- Kb. 180 település készít ITS-t - 2015 év végére gyakorlatilag minden, központi funkcióval rendelkező település rendelkezni fog fejlesztési dokumentummal, mely a következő időszak fejlesztéseit alapvetően meghatározza, prioritizálja
- A stratégiai gondolkodás előtérbe helyezése (?)
- Az ITS-ek illeszkednek az országos és a megyei stratégiákhoz, programokhoz – finanszírozási szempontok szerepe
- Minden szinten prioritást kap a gazdaságfejlesztés
- Stratégia szintjén az ipari park, iparterület kialakítása kiemelt cél!
- Barnamezős területek funkcióinak megtalálása nagyon nehéz
- Turizmusfejlesztés forrásai beszűkültek
- A gazdasági szereplők tervezésbe való bevonása nem könnyű – nem ismertek a pályázati kiírások, támogatásintenzitások, ill. a vállalkozás függetlenül fejleszt
- K+F prioritizálása – járasszékhelyek esetén hol lesz erre kereslet?
- Várostérségi mezőgazdaság, rövid ellátási láncok, mezőgazdasági együttműködések (hűtőház, feldolgozóipar, kereskedelem) – lesz-e valós, hosszú távon fenntartható eredmény?

Források

- Térségi gazdasági környezet fejlesztése a foglalkoztatás elősegítésére (TOP1)
 - A vállalkozások munkahelyteremtő képességének ösztönzése, a helyi gazdaság működését segítő helyi-térségi feltételek biztosításával
 - Iparterületek, ipari parkok
 - A turizmus területi adottságaiban rejlő endogén potenciál kibontakoztatása a foglalkoztatás elősegítése érdekében
 - Vállalkozói tevékenységek ösztönzése és a népesség megtartása településfejlesztési beavatkozásokkal
- KKV-k versenyképességének javítása (GINOP1)
- K+F+I fejlesztése (GINOP2)
- Foglalkoztatás (GINOP5)
- Versenyképes munkaerő (GINOP6)
- Vidékfejlesztés (VP6)
- Saját források
-

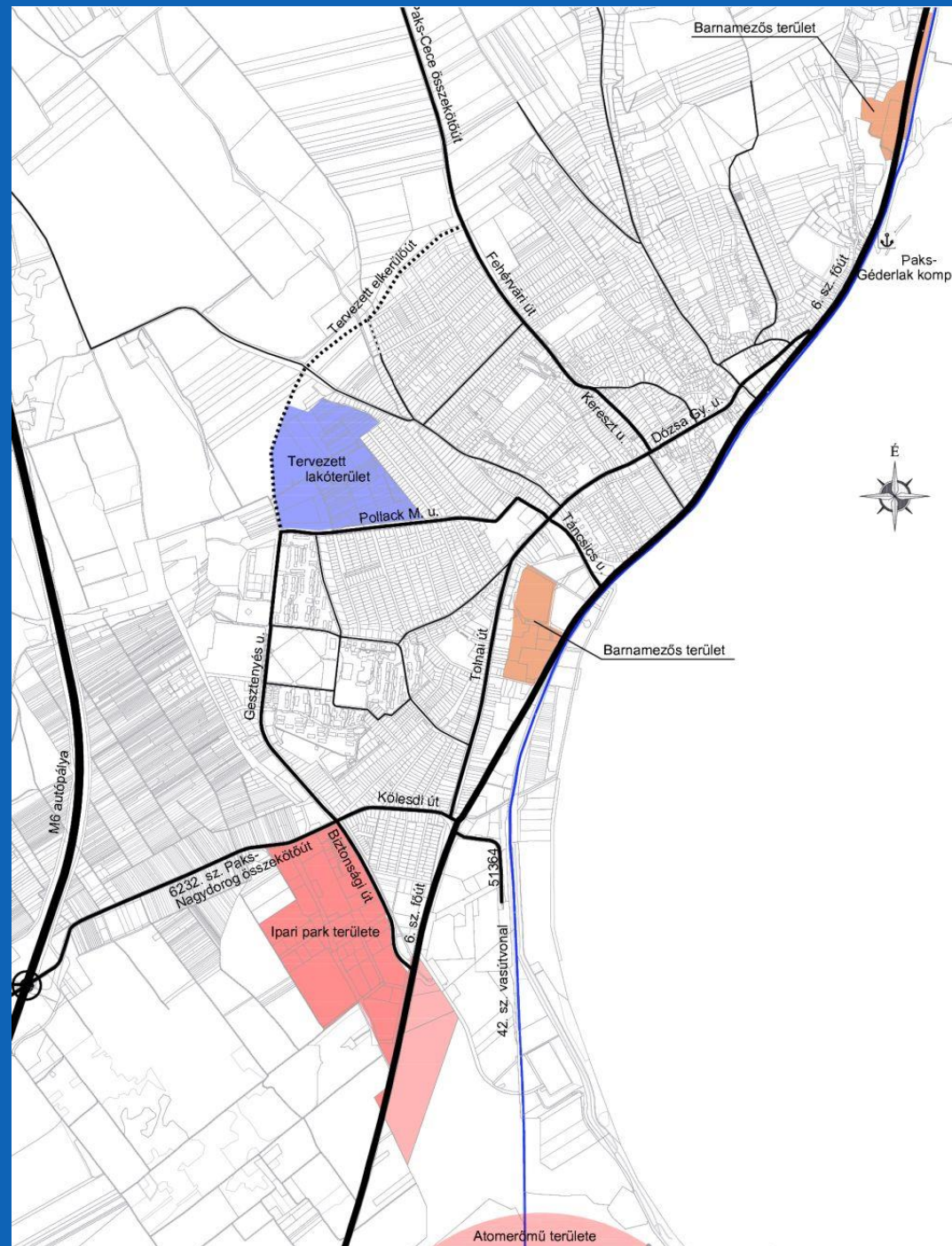
Városi célok

- Versenyképes, fenntartható, több lábon álló, kis- és középvállalkozásokra alapozott helyi gazdaság erősödjön a foglalkoztatottak megtartásával és bővítésével
 - A város hatékonyan használja ki idegenforgalmi és rekreációs potenciálját
-
- Ipari park fejlesztése, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése
 - Barnamezős területek intenzifikálása
 - Mezőgazdaság integrált fejlesztése, helyi erőforrások hasznosítása, rövid ellátási láncok fejlesztése
 - Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés

PAKS

1. Versenyképes, fenntartható, több lábbon álló, helyi gazdaság erősítése a foglalkoztatottság megtartásával, bővítésével

1. Atomerőmű bővítéshez kapcsolódó multiplikátor hatások kihasználása
2. Ipari park fejlesztése, a hozzáadott érték termelés előtérbe helyezése
3. Barnamezős területek intenzifikálása
4. Mezőgazdaság integrált fejlesztése, helyi erőforrások hasznosítása, rövid ellátási láncok fejlesztése
5. Idegenforgalmi és rekreációs potenciál hatékony kihasználása, attrakciófejlesztés

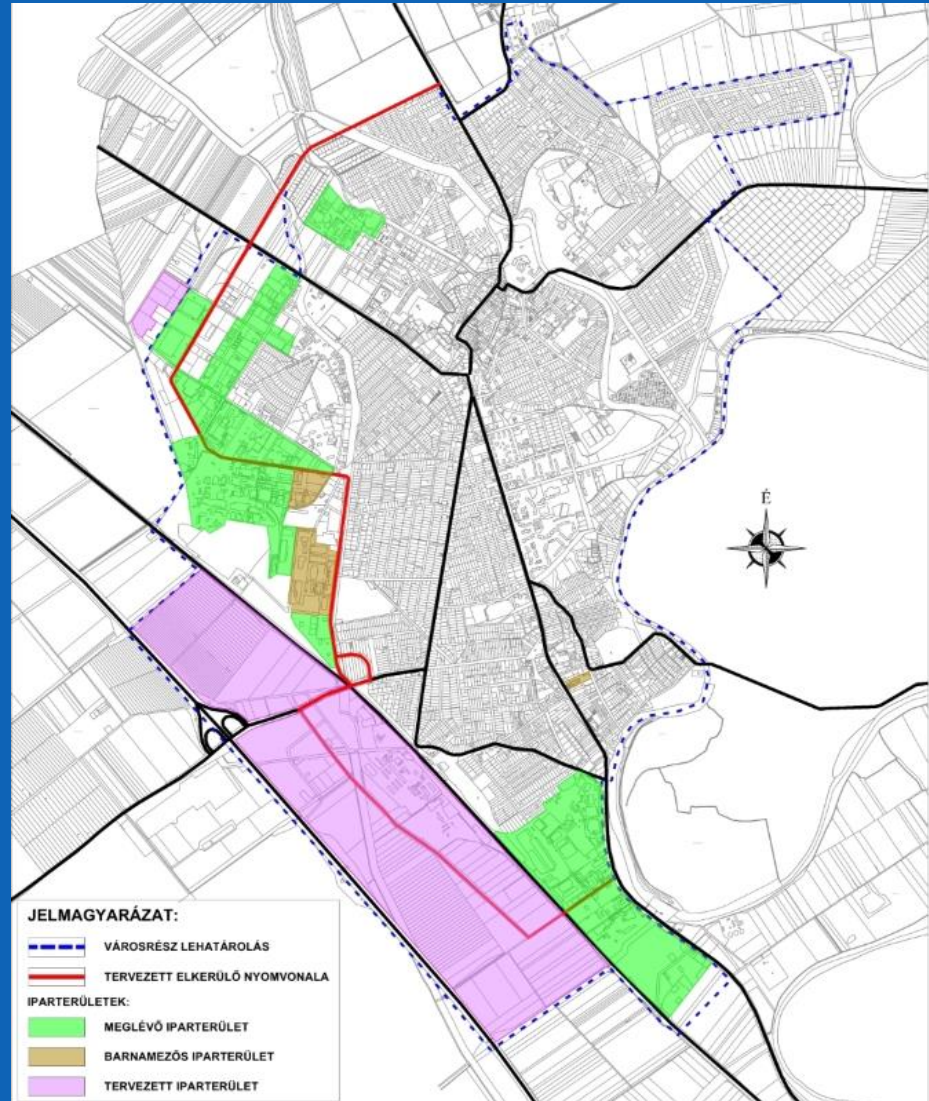
MOSONMAGYARÓVÁR

GAZDASÁGI VERSENYKÉPESSÉG

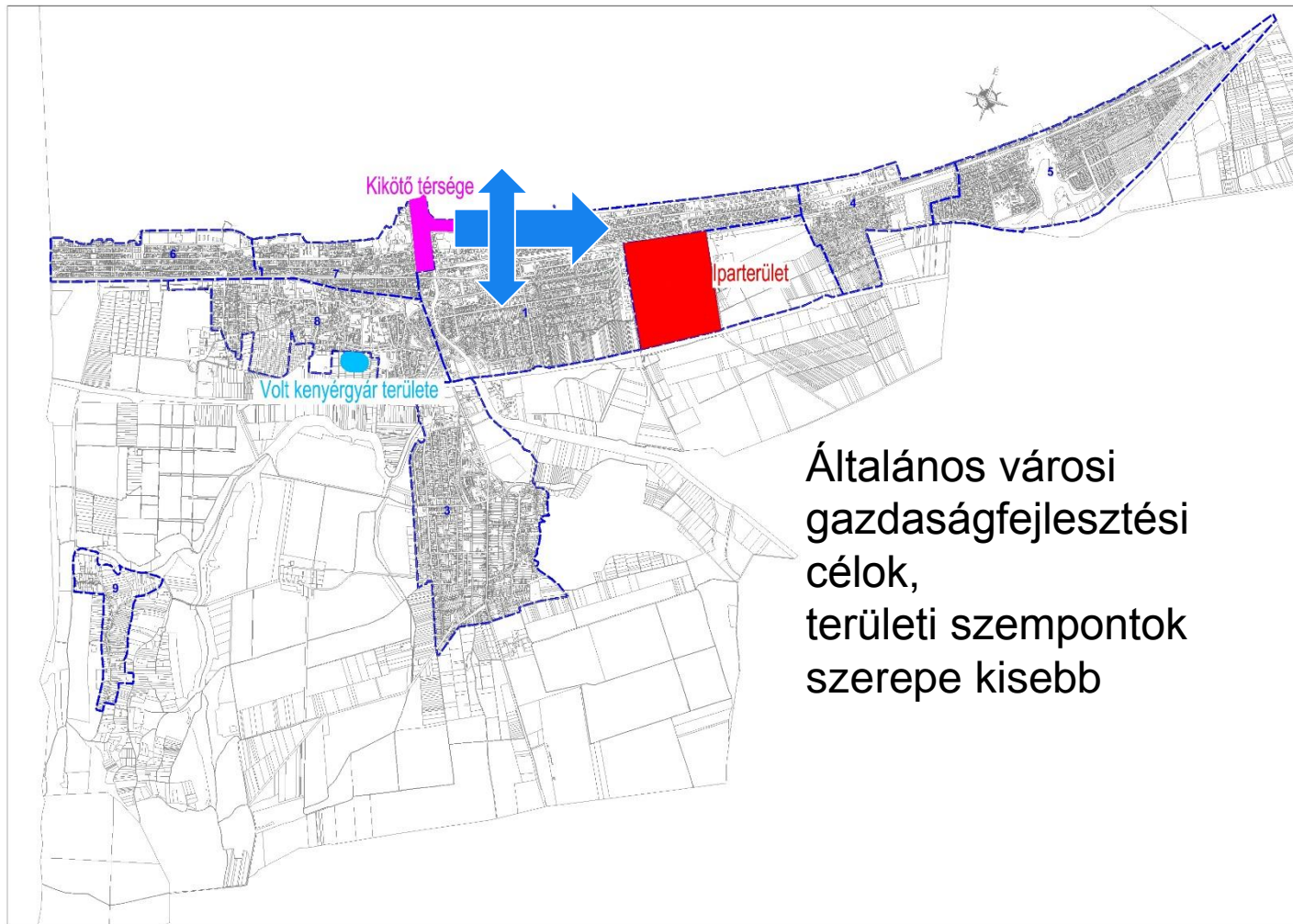
- T10 Környezetkímélő és magas hozzáadott értéket előállító vállalkozások ösztönzése
- T11 Az egyetem és a gazdasági szereplők közötti együttműködés növelése
- T12 Az iparterületek fejlesztése

AKTÍV ÉS EGÉSZSÉGMEGŐRZŐ TURIZMUS

- T13 A turisztikai szolgáltatási háttér fejlesztése
- T14 A természeti értékek adta lehetőségek kihasználása
- T15 Az épített örökség hasznosítása
- T16 Egészségturizmus szerepének megtartása

SIÓFOK

Általános városi
gazdaságfejlesztési
célok,
területi szempontok
szerepe kisebb

VERSENYKÉPES VÁROS	ATTRAKTÍV VÁROS	FENNTARTHATÓ ÉS ÉLHETŐ VÁROS	INTEGRÁLÓ VÁROS
V1 Korszerű, hatékony, egész éven át munkát adó, diverzifikált gazdaság	A1 Minőségi turisztikai szolgáltatás- és vendéglátás	F1 Energiahatékony és fenntartható városüzemeltetés	I1 Vonzó városi imázs, a 'siófokiság' vonzerejének növelése
V2 A gazdaságfejlesztés infrastrukturális és szervezeti feltételeinek kialakítása	A2 Aktív turizmus, a szabadidő-eltöltés javuló feltételrendszere, minőségi rekreációs lehetőségek	F2 Magas színvonalú humán szolgáltatások a társadalmi struktúrához illeszkedően	I2 Szolidáris és befogadó társadalom, a közösségtudat erősítése
V3 Magas szintű, a kínálathoz alkalmazkodó oktatás, szakképzés	A3 A turisztikai programkínálat minőségi fejlesztése, a marketing erősítése	F3 Minőségi lakókörnyezet	I3 Járásközponti funkciók fejlesztése, az elérés javítása a térségben élők számára
V4 Helyi-térségi gazdaság fejlesztése a városkörnyéki települések együttműködésében	A4 Pezsgő kulturális élet	F4 Policentrikus város	I4 Aktív városi és várostérségi kapcsolatok
	A5 Egészséggazdaság, a sportolási lehetőségek minőségi fejlesztése	F5 Energiatakarékos területfelhasználás, a tájhasználat optimalizálása, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, a helyi erőforrások hasznosítása (táji, természeti, épített értékek stb.)	

SALGÓTARJÁN

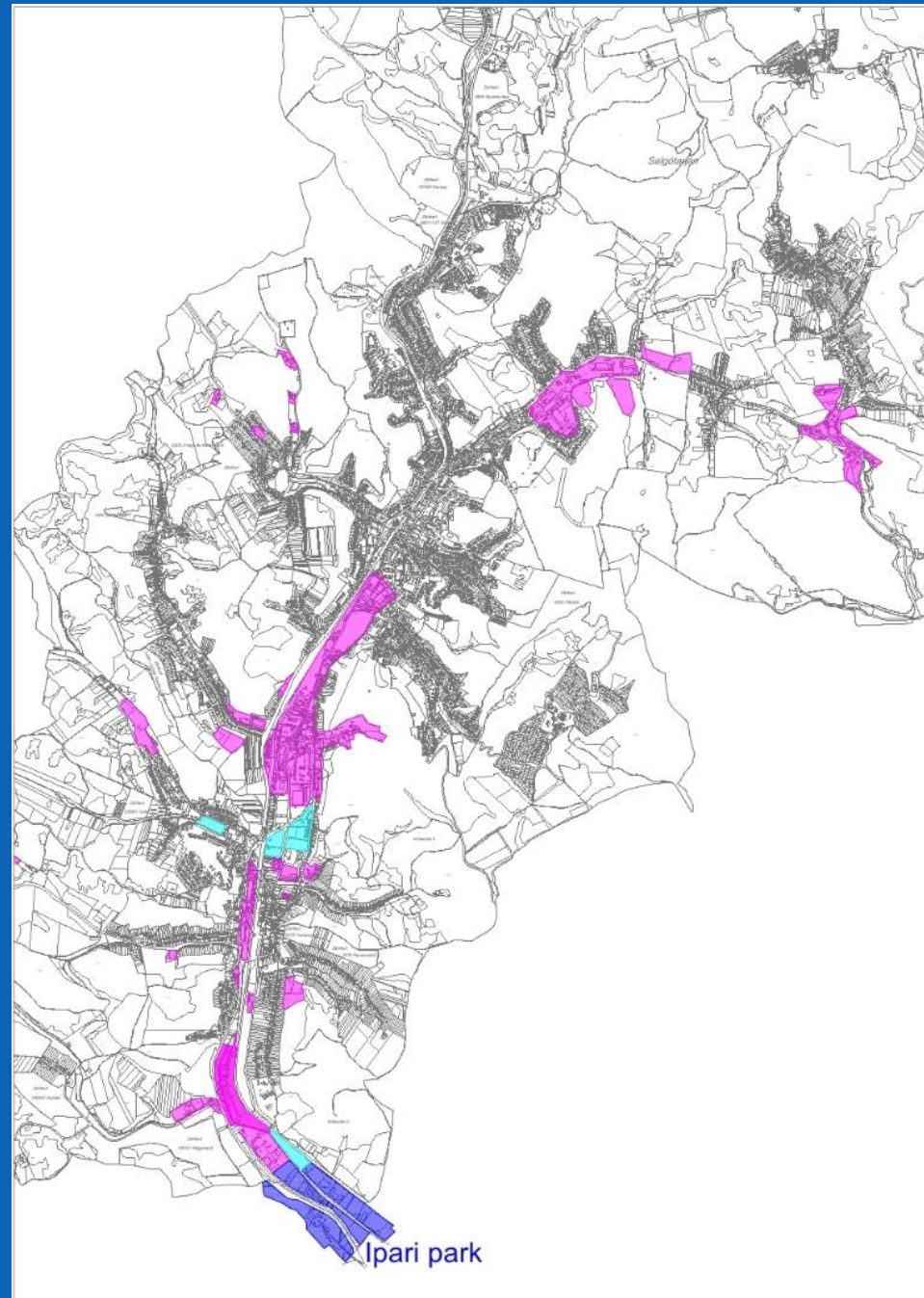
Hogyan javítható az üzleti környezet?

Mi legyen a város szövetébe ékelődő, a befektetők számára nem vonzó barnamezőkkel?

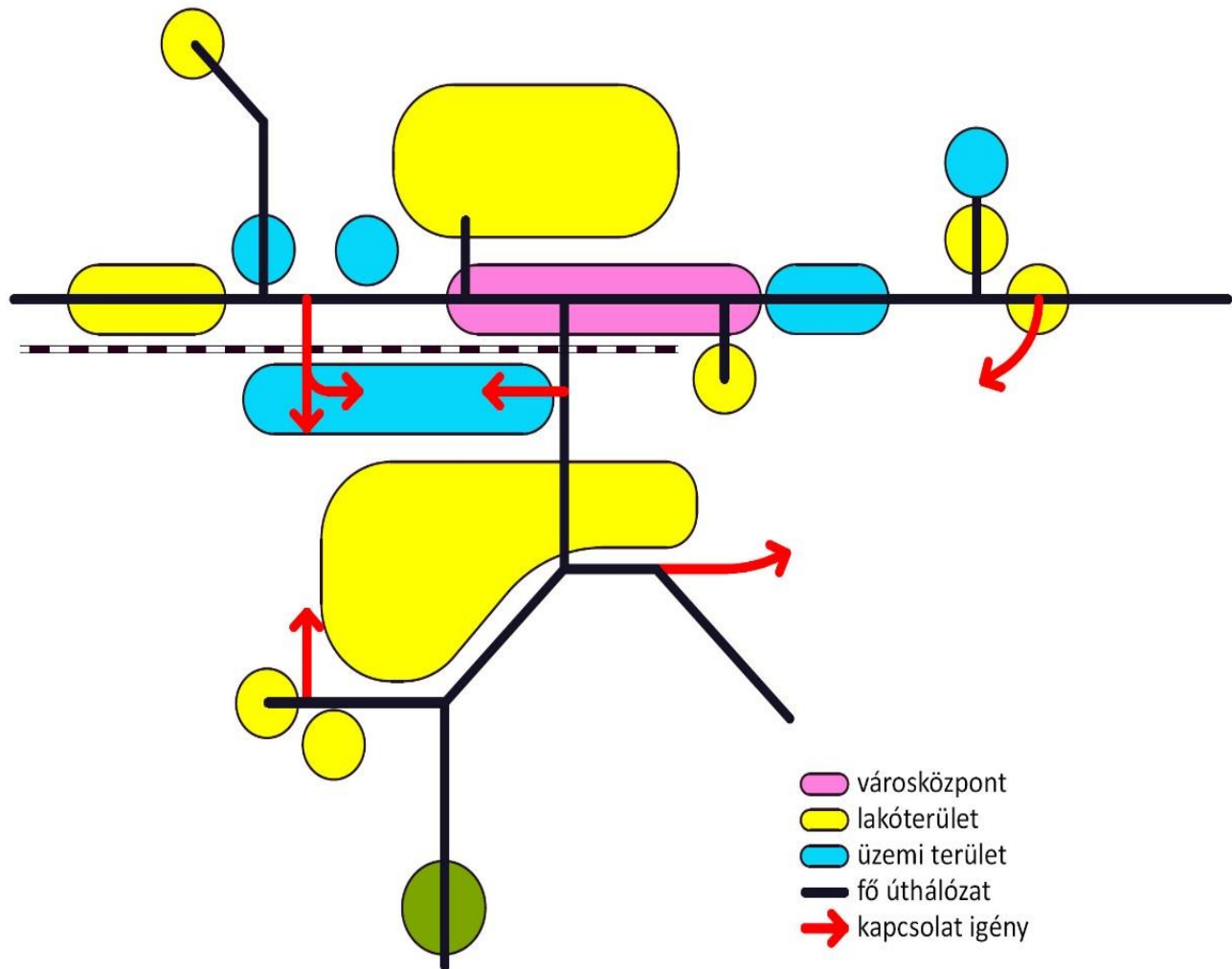
Tud-e erre megfelelő választ adni az ITS?

Mi a prioritás?

Finanszírozás alapú szempontok...

KOMLÓ

Kritikus kérdések

- Mi az ITS valódi szerepe? Hogyan kell(ene) használni?
- A stratégiai szemlélet mennyire van jelen az önkormányzati döntésekben?
- Dokumentum alapú stratégiai döntések? Felülvizsgálat?
 - **314/2012 Korm. Rendelet 7. §** Az önkormányzat a stratégiát legalább négyévente áttekinti, ellenőrzi, és dönt arról, hogy *a)* továbbra is változatlan tartalommal alkalmazza, *b)* módosítja, vagy *c)* újat készít.
- Gazdasági szféra bevonása – hogyan készüljön és valósuljon meg városi stratégia a gazdasági szereplők fejlesztési elképzeléseinek ismeretével/ismerete nélkül? Mik az érdekek, stratégiák? A források mennyire befolyásolják a fejlesztést (pl. kkv-k), s ennek milyen tervezhető vagy felmérhető hatásai vannak?
- Vállalkozások és egyéb szervezetek együttműködése (pl. K+F, szakképzés) – hogyan generálható?
- Szoft elemek (beruházásösztönzés, vállalkozásfejlesztési politika, marketing) – önkormányzatok felvállalják-e és hogyan?
- Célokhoz rendelt indikátorok – mennyire számít, használják?
- Menedzsmentszervezet – mi a hatékony megoldás?

Köszönöm a figyelmet!

Dr. Kukely György

kukely.terra@prourbekft.hu

